

OPAS HAUTAJAISJÄRJESTELYIHIN

www.ylivieskanseurakunta.fi

Läheisen kuollessa

Läheisen ja rakkaan ihmisen poismeno aiheuttaa surua ja hämmennystä. Surun keskellä on myös hoidettava monia käytännön asioita, kuten hautajaisjärjestelyt. Vaikka voimia ei tähän aina tuntuisikaan olevan, auttavat hautajaisten järjestelyt omalta osaltaan kulkemaan vaikean ajan yli. Kristillinen hautaan siunaaminen sisältää sanoman iankaikkisen elämän toivosta kuoleman jälkeen.

Hautajaisten käytännön järjestelyistä otetaan yhteyttä kirkkoherranvirastoon. Tällöin sovitaan siunaustilaisuuden ajankohta, paikka, siunauksen toimittava pappi ja kanttori sekä varataan hautapaikka. Jos vainaja haudataan muualle kuin kotipaikkakunnan hautausmaalle, hautapaikkaan ja siunaustilaisuuteen liittyvät järjestelyt hoidetaan asianomaisen seurakunnan kanssa. Virastossa sovitaan myös ajankohta sanomakellojen soitolle. Sanomakellot soitetaan seurakunnan jäsenen poisnukkumisen johdosta vanhan kristillisen tavan mukaan. Arkun tai tarvittaessa tuhkauunan omaiset hankkivat hautaustoimistosta.

Hautauslupa

Hautaamisen kannalta välttämätön asiakirja on hautauslupa, jonka lääkäri antaa. Lupa toimitetaan seurakunnan kirkkoherranvirastoon. Näin toimitaan myös silloin, jos vainaja ei kuulu kirkkoon.

Hautapaikka ja hautaamistapa

Ylivieskan seurakunnassa hautaus voidaan toimittaa joko arkku- tai urnahautauksena. Urna voidaan haudata arkkuhautaam, urna- tai muistolehtoon. Tuhka voidaan myös sirotella sirottelualueelle. Ylivieskan seurakunnassa urnalehto, muistolehto ja sirottelualue sijaitsevat Suvannon hautausmaalla. Hautapaikkojen hallinta-aika on 25 vuotta. Ylivieskan seurakunnan taloustoimisto antaa lisätietoa haudoista ja niiden lunastushinnoista.

Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaaminen tapahtuu kirkossa, kappelissa tai hautausmaalla. Siunauksen toimittava pappi sopii omaisten kanssa ajan, jolloin keskustellaan hautaan siunaamiseen ja muistotilaisuuteen liittyvistä asioista.

Siunaustilaisuus

Kristillisessä hautauksessa vainaja siunataan haudan lepoon ja Jumalan haltuun. Hautaan siunaamisen kaava löytyy virsikirjan liitesivuilta. Siunaustilaisuuden yksityiskohdista, laulettavista virsistä ja muusta mahdollisesta musiikista sovitaan siunauksen toimittavan papin ja kanttorin kanssa. Valitun musiikin tulee soveltua tilaisuuden luonteeseen.

Lähiomaiset voivat halutessaan sopia vainajan katsomisesta noin tuntia ennen siunaustilaisuuden alkua seurakuntamestarin kanssa. Omaisten pyytämät kantajat tuovat arkun siunauspaikalle joko etukäteen tai siunaustilaisuuden alkaessa. Kantajia on tavallisimmin kuusi, joiden on hyvä sopia keskenään paikoista arkun ympärillä. Perinteen mukaan vainajalle läheisimmät kantajat asettuvat arkun pääpuolelle, toisin sanoen takimmaisiksi. Arkkua siunaustilaisuuteen tuotaessa paikalla oleva saattoväki kunnioittaa surusaattoa seisomaan nousten, tai omaiset ja saattoväki voivat myös kävellä arkun jäljessä siunaustilaan. Arkku asetetaan alttarille arkun pääpuoli alttariin päin. Hiljennettyään hetken arkun äärellä kantajat siirtyvät penkkeihin istumaan. Vanha perinne on, että lähiomaiset asettuvat kirkossa tai kappelissa etupenkkeihin oikealle puolelle ja muut sukulaiset heidän taakseen.

Kukkalaitteiden lasku ja siunaustilaisuuden kulku

Kukkalaitteet voidaan laskea kirkossa, kappelissa tai arkkuhautauksessa erityisesti kesäaikana myös haudalla. Menettelystä sovitaan papin kanssa toimituskeskustelussa.

Siunaamisen yhteydessä pappi laittaa hiekkaa arkun kannelle ja lausuu siunaamissanat. Siunaamisen ajaksi saattoväki nousee seisomaan. Lähiomaiset laskevat kukkalaitteensa ensin, ja sen jälkeen muu saattoväki.

Kukkien laskemisen jälkeen hiljennetään hetkeksi arkun äärelle. Sen jälkeen kumarretaan osanoton ilmaisuna omaisiin päin ja poistutaan arkun ääreltä. Kun vainaja haudataan arkkuhautaan, siunaustilaisuuden lopussa kukkalaitteet haetaan pois ja kantajat asettuvat paikoilleen arkun vierelle. Kanttorin aloittaessa

loppusoiton kantajat nostavat arkun ja kantavat sen loppusoiton ja saattokellojen soidessa kirkosta tai kappelista hautausmaalle. Saattoväki seuraa arkun jäljessä. Haudalle siirryttäessä seurakuntamestari opastaa kantamisessa ja hautaan laskemisessa. Hautaussaatossa seurakuntamestari kulkee arkun edellä haudalle.

Siunaustilaisuuden kulku on seuraavanlainen:

- virsi
- johdantosanat
- psalmi
- rukous
- raamatunluku
- siunauspuhe
- siunauksen toimittaminen (saattoväki seisoo)
- rukous
- Isä meidän -rukous
- Herran siunaus
- virsi
- kukkalaitteiden laskeminen
- virsi

Jos kukkalaitteet halutaan laskea alussa, siunaustilaisuuden kulku on seuraava:

- virsi
- kukkalaitteiden laskeminen
- virsi
- johdantosanat
- psalmi
- rukous
- raamatunluku
- siunauspuhe
- siunauksen toimittaminen (saattoväki seisoo)
- rukous
- Isä meidän -rukous
- Herran siunaus
- virsi

Hautaan laskeminen

Seurakuntamestarin kanssa on jo ennen siunaustilaisuuden alkua hyvä käydä läpi käytännön asiat, mm. reitti haudalle, ohjeet hautaan laskemisessa, haudan peittäminen ja havujen laitto. Siunaustilaisuudessa ja haudalla seurakuntamestari opastaa omaisia tarvittaessa.

Hautaan laskemisen jälkeen hauta peitetään hautakannella, tai omaiset peittävät haudan. Kukat viedään yhtä aikaa hautakummulle. Omaiset voivat peittää haudan myös muistotilaisuuden jälkeen, tai seurakunta peittää haudan saman päivän aikana. Omaiset voivat peittää haudan myös vain osaksi arkun kanteen asti, ja seurakunta peittää haudan loppuun. Sovittaessa omaiset voivat tuoda haudan peittämiseen tarvittavat havut (noin kolme sylillistä) kaksi päivää ennen siunaustilaisuutta haudalle. Haudan peittämisen aikana voidaan laulaa virsiä. Lopuksi joku läheisistä esittää kutsun muistotilaisuuteen.

Kesäaikana vainajan siunaaminen voidaan toimittaa myös ulkona hautapaikalla.

Muistotilaisuus

Muistotilaisuus on vainajan muistojuhla, joka voidaan pitää seurakunnan tiloissa, vainajan tai hänen omaistensa kodissa tai muussa sopivassa paikassa. Seurakunnan tilat muistotilaisuutta varten varataan kirkkoherranvirastossa. Käytännön järjestelyt sovitaan palvelupäällikön kanssa kaksi viikkoa ennen tilaisuutta. Muistopöydällä on tavallisesti esillä vainajan kuva, kukkia sekä kynttilä. Pappi ja kanttori osallistuvat muistotilaisuuteen, ellei toisin sovita.

Muistotilaisuuden ohjelman suunnittelevat vainajan omaiset. Muistotilaisuudessa voidaan lukea adressit. Omaiset, ystävät ja pappi voivat pitää puheen. Tilaisuudessa voidaan laulaa virsiä tai muita tilaisuuteen sopivia lauluja. Tilaisuuden lopuksi joku omaisista voi kiittää saattoväkeä mukana olosta ja osanotosta.

Kuolemasta ilmoittaminen ja vainajan muistaminen

Omaiset voivat antaa kuolinilmoituksen (”risti-ilmoituksen”) julkaistavaksi sanomalehdessä. Ennen hautausta julkaistulla ilmoituksella tiedotetaan kuolemasta ja esitetään kutsu siunaustilaisuuteen. Kuolinilmoitus on mahdollista julkaista myös hautauksen jälkeen, jolloin voidaan samalla kiittää osanotosta.

Vainajan nimi luetaan jumalanpalveluksessa yhteisen esirukouksen yhteydessä yleensä hautausta seuraavana sunnuntaina, ja samalla vainajalle sytytetään muistokynttilä. Vanhan tavan mukaan omaiset osallistuvat tähän jumalanpalvelukseen. Pyhäinpäivän iltakirkossa sytytetään kynttilät edellisen pyhäinpäivän jälkeen kuolleille seurakunnan jäsenille.

Kuolemantapauksesta voidaan kertoa liputtamalla – puolitagossa olevalla lipulla – kuolinpäivänä. Hautajaispäivänä lippu on aamusta alkaen puolitagossa ja nostetaan ylös siunaustilaisuuden päätyttyä.

Hautajaispäivänä seurakunnan muistotilaisuuspaikassa lippu on puolitagossa siunaustilaisuuden ajan ja nostetaan ylös siunaustilaisuuden päätyttyä.

Hautajaisten jälkeen

Omaisten tulisi poistaa hautakummulle lasketut kukkalaitteet kuukauden kuluessa ja talviaikana – sääoloista riippuen – kahden viikon kuluessa hautauksesta. Tällöin omaisilla on mahdollisuus ottaa talteen kukkalaitteiden nauhat ja kortit. Mikäli kukkalaitteita ei poisteta kyseisten aikojen sisällä, seurakunta

poistaa kukkalaitteet itse viimeistään haudan tasoituksen yhteydessä. Kesäaikana hauta tasoitetaan, tiivistetään ja nurmetetaan noin kuukauden kuluessa, ellei omaisten kanssa toisin sovita. Talvella tapahtuvien hautausten osalta näin toimitaan seuraavana keväänä tai kesänä. – Kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta toimitetaan perunkirjoitus, johon tarvittavat virkatodistukset ja sukuselvitykset tilataan kirkkoheranvirastosta.

Hautamuistomerkit ja hautojen hoito

Kirkkoherranvirastossa on mahdollisuus sopia, että haudalle pystytetään väliaikaisesti valkoinen puuristi, jossa on vainajan nimi sekä syntymä- ja kuolinaika. Puuristin käytöstä peritään 20 euroa, joka käytetään lähetystyön hyväksi. Hautausmaille saa sijoittaa ohjesääntöjen mukaisia muistomerkkejä. Tähän liittyvistä asioista voi tiedustella seurakuntamestarilta ennen uuden hautamuistomerkin hankkimista.

Mikäli hautamuistomerkki on jo valmiina, siihen yleensä riittää vainajan nimen sekä syntymä- ja kuolinajan kaiverrus. Kaiveruksista ja haudalla olevan muistomerkin siirtämisestä ennen haudan avaamista omaiset sopivat itse hautakiviliikkeen kanssa. Aina kiven siirtäminen ei ole välttämätöntä, ja asiasta kannattaa keskustella seurakuntamestarin kanssa. Pienempien kivien siirtäminen voidaan tehdä haudan kaivamisen yhteydessä myös seurakunnan toimesta.

Omaiset huolehtivat haudan hoidosta tai voivat myös jättää haudan seurakunnan hoidettavaksi. Haudan hoitosopimukset tehdään seurakunnan taloustoimistossa.

Seurakunta mukana surussa

Seurakunta palvelee omaisia myös hautajaisten jälkeen. Työntekijöihin voi ottaa yhteyttä puhelimitse ja sopia tapaamisesta. Hautaan siunaamisen toimittaneeseen pappiin on mahdollista ottaa yhteyttä hautajaisten jälkeenkin. Myös diakoniatyöntekijät ovat valmiit keskustelemaan surevien kanssa. Seurakunnassa toimii surupiiri läheisensä menettäneille. Seurakunnan toiminnasta löydät lisätietoa sanomalahdistä sekä seurakunnan internetsivuilta osoitteesta <http://www.ylivieskanseurakunta.fi>

KIRKON HAUTAUSMAA, Kirkkotie

SUVANNON KAPPELI JA HAUTAUSMAA, Renssulantie 12

HEIKKILÄN KAPPELI JA HAUTAUSMAA, Rauhantie 9

RAUDASKYLÄN KAPPELI JA HAUTAUSMAA, Raudaskoskentie 2

KANKAAN KAPPELI JA HAUTAUSMAA, Hietalantie 27

KANTOKYLÄN KAPPELI JA HAUTAUSMAA, Vanhakouluntie 31

MERIJÄRVEN KIRKKO JA HAUTAUSMAA, Kirkkotie 12

Ylivieskan kirkko, Kirkkotie

Toimitalo Pietari, Terveystie 11

Yhteystietoja

KIRKKOHERRANVIRASTO

Toimitalo Pietari, Terveystie 11
Avoinna ma-ke klo 9-15, to klo 11-17
1.6.-31.8. ma-to klo 9-12
Puh. 044-7118610

TALOUSTOIMISTO

Toimitalo Pietari, Terveystie 11
Avoinna ma-ke klo 9-15 ja to klo 9-16
1.6.-31.8. ma-to klo 9-12
Puh. 044-7118614, 044-7118601 (haudanhoitosopimukset)
Puh. 0400-861047 (talusjohtaja)

SEURAKUNTAMESTARIT

Puh. 044-7118650 (Johtava seurakuntamestari, Hannu Jussi-Pekka)
Puh. 0447118652 (Seurakuntamestari Teemu Savela)
Puh. 044-7118651 (Seurakuntamestari Eija Laukkanen)
Puh. 044-7118634 (Seurakuntamestari, Antti Sakko, Merijärven kappeliseurakunta)

PALVELUPÄÄLLIKÖ

Puh. 044-7118630 (Maarit Repo, muistotilaisuuksien käytännön järjestelyt)

Sanomakellot

Siunaustilaisuuden aika ja paikka

Muistotilaisuuden paikka

Siunaava pappi Puh.

Kanttori Puh.
